ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଉପନିଷଦ

(ଉପନିଷତ୍)

Upanishad / उपनिषत्

୧୦୮ ଉପନିଷଦ (ଭାଗ - ୨)

108 Upanishad (Vol – 2)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଉପଦେଷ୍ଟା

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

ବେଦ ଉପନିଷଦ

ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ 'ବେଦ ଯୁଗ'ର ଶେଷ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପନିଷଦ 'ଷଦ' ଶବ୍ଦରୁ ଆସିଅଛି, ଷଦ ଅର୍ଥାତ 'ବସିବା', ଏଥିରେ ପୂର୍ବରେ 'ଉପ' ଓ 'ନି' କୁ ଯୋଡା ଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ 'ଉପ' ର ଅର୍ଥ ପାଖରେ , 'ନି' ର ଅର୍ଥ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ, ତେଣୁ ଉପ-ନି-ଷଦ, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଲା, ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସିବା, ଅର୍ଥାତ ସମ୍ପୁର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ ସହିତ ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖରେ ବସି ବେଦର ଶେଷ ଭାଗ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା । **ଉପନିଷଦ**କୁ ବେଦର **ଚତୁର୍ଥ ସ୍ତର** ବା ଅଂଶ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଯେହେତୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ ବେଦର ଅନ୍ତ ଆଡ଼କୁ ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହାକୁ '**ବେଦାନ୍ତ**' ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଅଧିକାଂଶ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକର ବିଷୟବସ୍ତୁ '**ଆତ୍ମବିଦ୍ୟା**' ଓ '**ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା**' ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏହାକୁ ଅନେକ ଗବେଷକ ବା ପଣ୍ଡିତ ବା ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଅନେକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇଛନ୍ତି ଯଥା – 'ଆଦି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ' ଏହାକୁ 'ଆତ୍ମ ଓ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା' କହିଛନ୍ତି, 'ମାକ୍ସ ମୁଲ୍ଲେର୍' ଓ 'ପାଉଲ୍ ଦେଉସାନ୍' ଏହାକୁ 'ଗୁପ୍ତ ଶିକ୍ଷା', ଓ 'ପାଟ୍ରିକ୍ ଓଲିଭେଲ୍ଲେ' 'ଲୁକ୍କାୟିତ ଅର୍ଥ', ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ।

ଏହା କୁହାଯାଏ ଯେ, ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଗୁରୁଭକ୍ତି ଠିକ ରହୁଥିଲା, ସେଇମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଉପନିଷଦ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କୁ "**ଗୁପ୍ତ ବିଦ୍ୟା**" କୁହାଯାଏ ।

ଇତିହାସକାର ଓ ଗବେଷକ ମାନଙ୍କ ଅନୁସାରେ ବେଦରେ ସମୁଦାୟ **୧୦୮**ଟି ଉପନିଷଦ ଅଛି । ଏହିସବୁ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦ ଅଧୀନରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି । ବିଭକ୍ତିକରଣର ପଦ୍ଧତି ଗୁଡିକ ହେଲେ - **ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ**, ଓ **ଯୋଗ** । ଅର୍ଥାତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଦର ମୁଖ୍ୟ, ସାମାନ୍ୟ, ସନ୍ନ୍ୟାସ, ଶାକ୍ତ, ବୈଷ୍ଣବ, ଶୈବ, ଓ ଯୋଗ ଉପନିଷଦ ଗୁଡିକ ଅଛି । (ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟେବୁଲରେ ଏହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତକରଣ ପାଇ ପାରିବେ)

ଏସବୁ ଉପନିଷଦ ଭିତରୁ **ଦଶୋପନିଷଦ,** ଅର୍ଥାତ ୧୦ଟି ଉପନିଷଦକୁ 'ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ' ଭାବରେ ମାନନ୍ତି, ଏଥିରେ, ପରେ ଆଉ ୩ଟି ଉପନିଷଦ ଯୋଗ କରାଯାଇ ଏହାକୁ ୧୩ଟି କରିଦିଆଗଲା । ତେଣୁ **୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଉପନିଷଦ**, ସେଗୁଡିକ ହେଲେ - (ଦଶୋପନିଷଦ) - ଇଶ, କେନ, କଠ, ପ୍ରଶ୍ନ, ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଐତରେୟ, ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ ଓ ବୃହଦାରଣ୍ୟକ, (ଅତିରିକ୍ତ) - କୌଷୀତକି, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର ଓ ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ ।

ବେଦ - ଉପନିଷଦ ସଂଗଠନ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଋଗ୍ ବେଦ	୧୦	ଐତରେୟ, କୌଷୀତକି	ଆତ୍ମବୋଧ, ମୁଦ୍ଗଲ	ନିର୍ବାଣ	ତ୍ରିପୁରା, ସୌଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ବହ୍ବୃଚ,	-	ଅକ୍ଷମାଳିକା	ନାଦବିନ୍ଦୁ
ସାମବେଦ	୧୬	ଛାନ୍ଦୋଗ୍ୟ, କେନ	ବଜ୍ରସୂଚୀ, ମହା, ସାବିତ୍ରୀ,	ଆରୁଣେୟ, ମୈତ୍ରେୟ, ସଂନ୍ୟାସ, କୁଣ୍ଡିକା	-	ବାସୁଦେବ, ଅବ୍ୟକ୍ତ	ରୁଦ୍ରାକ୍ଷଜାବାଲ, ଜବାଲି	ଯୋଗଚୂଡାମଣି, ଦର୍ଶନ
କୃଷ୍ଣ ଯଜୁର୍ବେଦ	୩୨	କଠ, ତୈତ୍ତିରୀୟ, ଶ୍ୱେତାଶ୍ୱତର, ମୈତ୍ରାୟଣୀୟ,	ସର୍ବସାର, ଶୁକରହସ୍ୟ, ସ୍କନ୍ଦ, ଗର୍ଭ, ଶାରୀରକ, ଏକାକ୍ଷର, ଅକ୍ଷି	ବ୍ରହ୍ମ, ଅବଧୂତ, କଠଶ୍ରୁତି	ସରସ୍ୱତୀ ରହସ୍ୟ	ନାରାୟଣ, କଳି ସନ୍ତରଣ	କୈବଲ୍ୟ, କାଳାଗ୍ନି ରୁଦ୍ର, ଦକ୍ଷିଣାମୂର୍ତି, ରୁଦ୍ରହୃଦୟ, ପଞ୍ଚବ୍ରହ୍ମ	ଅମୃତବିନ୍ଦୁ, ତେଜୋବିନ୍ଦୁ, ଅମୃତନାଦ, କ୍ଷୁରିକା, ଧ୍ୟାନବିନ୍ଦୁ, ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା, ଯୋଗତତ୍ତ୍ୱ, ଯୋଗଶିଖା, ଯୋଗକୁଣ୍ଡଳିନୀ, ବରାହ
ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ	୧୮	ଈଶ, ବୃହଦାରଣ୍ୟକ	ସୁବାଲ, ମନ୍ତ୍ରିକ, ନିରାଲମ୍ବ, ପୈଙ୍ଗଲ, ଅଧ୍ୟାତ୍ମ, ମୁକ୍ତିକା	ଜାବାଲ, ଭିକ୍ଷୁକ, ତୁରୀୟାତୀତ ଅବଧୂତ, ଯାଜ୍ଞବଲ୍କ୍ୟ, ଶାଟ୍‌-ୟାୟନୀୟ,	-	ତାରସାର	-	ଅଦ୍-ବୟ ତାରକ, ହଂସ, ତ୍ରିଶିଖ-ବ୍ରାହ୍ମଣ, ମଣ୍ଡଳ-ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବେଦ	ସଂଖ୍ୟା	ମୁଖ୍ୟ	ସାମାନ୍ୟ	ସନ୍ୟାସ	ଶାକ୍ତ	ବୈଷ୍ଣବ	ଶୈବ	ଯୋଗ
ଅଥର୍ବ ବେଦ	୩୨	ମୁଣ୍ଡକ, ମାଣ୍ଡୁକ୍ୟ, ପ୍ରଶ୍ନ,	ଆତ୍ମା, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରାଣାଗ୍ନିହୋତ୍ର	ଆଶ୍ରମ, ନାରଦପରିବ୍ରାଜକ, ପରମହଂସ, ପରମହଂସ ପରିବ୍ରଜକ, ପରଂବ୍ରହ୍ମ,	ସୀତା, ଦେବୀ, ତ୍ରିପୁରାତାପିନୀ, ଭାବନ	ନୃସିଂହ ତାପନୀୟ, ମହାନାରାୟଣ, ରାମ ରହସ୍ୟ, ରାମ ତାପନୀୟ, ଗୋପାଳ-ତାପନୀ, କୃଷ୍ଣ, ହୟଗ୍ରୀବ, ଦତ୍ତାତ୍ରେୟ, ଗରୁଡ଼	ଅଥର୍ବସିରସ୍, ଅଥର୍ବଶିଖା, ବୃହଜ୍ଜାବାଲ, ଶରଭ, ଭସ୍ମଜାବାଲ, ଗଣପତ୍ୟର୍ଥବ ଶୀର୍ଷ	ଶାଣ୍ଡିଲ୍ୟ, ପଶୁପତିବ୍ରହ୍ମ, ମହାବାକ୍ୟ
ସର୍ବମୋଟ	୧୦୮	୧୩	୨୧	୧୯	୮	୧୪	୧୩	୨୦

ପ୍ରୀୟ ପାଠକ,

ବିଭିନ୍ନ ସୂତ୍ରରୁ ଉପଲବ୍ଧ ଉପନିଷଦ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ତର ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ, ଏହା ଭୁଲ୍ କିମ୍ବା ତୃଟିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, ଏହା କେବଳ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ଅଟେ । ଏହି ଉପନିଷଦ ସଂସ୍କରଣରେ ୧୯୪୮ ମସିହାରେ ପ୍ରକାଶିତ "ଇଶାଦି ବିଂଶୋତ୍ତରଶତୋପନିଷଦଃ" ପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ ସମସ୍ତ ସାବଧାନ, ଓ ଯତ୍ନର ସହିତ ଓଡିଆରେ ରୂପାନ୍ତର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ୍ ବା ତୃଟି ରହିଥାଇପାରେ, ଯଦି କିଛି ତୃଟି ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ଆଶାକରୁଛି, ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ଜ୍ଞାନଲିପ୍ସୁ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ, ତଥା ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୧୦.୦୯.୨୦୨୧
ଗଣେଶ ଚତୁର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ
ସଂପାଦକ
ସଂସାରଫଳ, ପଚ୍ଚାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡା, ଓଡିଶା

ସାମାନ୍ୟ ଉପନିଷଦ

(Minor Upanishad)

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ସର୍ବସାର ଉପନିଷଦ

(Sarvasaaropanisat / Sarvasaara Upanishad)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋଡାମାରି ଗଡ, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,

ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ସର୍ବସାରୋପନିଷତ୍ / ସର୍ବସାର ଉପନିଷଦ

।। ଅଥ ସର୍ବସାରୋପନିଷତ୍ ।।

ସମସ୍ତବେଦାନ୍ତସାରସିଦ୍ଧାନ୍ତାର୍ଥକଲେବରମ୍ ।
ବିକଲେବରକୈବଲ୍ୟଂ ରାମଚନ୍ଦ୍ରପଦଂ ଭଜେ ।।
ସର୍ବସାରଂ ନିରାଲମ୍ବଂ ରହସ୍ୟଂ ବଜ୍ରସୂଚିକମ୍ ।
ତେଜୋନାଦଧ୍ୟାନବିଦ୍ୟାୟୋଗତତ୍ତ୍ୱାତ୍ମବୋଧକମ୍ ।।

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ।।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

ଓଁ କଥଂ ବନ୍ଧଃ କଥଂ ମୋକ୍ଷଃ କାଽବିଦ୍ୟା କା ବିଦ୍ୟେତି ଜାଗ୍ରତ୍ସ୍ୱପ୍ନଂ ସୁଷୁପ୍ତଂ ତୁରୀୟଂ
ଚ କଥମ୍ , ଅନ୍ନମୟଃ ପ୍ରାଣମୟୋ ମନୋମୟୋ ବିଜ୍ଞାନମୟ ଆନନ୍ଦମୟଃ କଥଂ ,
କର୍ତା ଜୀବଃ କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞଃ ସାକ୍ଷୀ କୂଟସ୍ଥୋଽନ୍ତର୍ୟାମୀ କଥଂ
ପ୍ରତ୍ୟଗାତ୍ମା ପରାତ୍ମାତ୍ମ ମାୟା ଚେତି କଥମ୍ ।
ଆତ୍ମେଶ୍ୱରୋଽନାତ୍ମନୋ ଦେହାଦୀନାତ୍ମତ୍ୱେନାଭିମନ୍ୟତେ
ସୋଽଭିମାନ ଆତ୍ମନୋ ବନ୍ଧସ୍ତନ୍ନିବୃତ୍ତିର୍ମୋକ୍ଷସ୍ତଦଭିମାନଂ କାରୟତି
ୟା ସାଽବିଦ୍ୟା , ସୋଽଭିମାନୋ ୟୟାଽଭିନିବର୍ତତେ ସା ବିଦ୍ୟା ।
ମନଆଦିଚତୁର୍ଦଶକରଣୈଃ ପୁଷ୍କଲୈରାଦିତ୍ୟାଦ୍ୟନୁଗୃହୀତୈଃ
ଶବ୍ଦାଦୀନ୍ୱିଷୟାନ୍ସ୍ଥୂଲାନ୍ୟଦୋପଲଭତେ ତଦାତ୍ମନୋ ଜାଗରଣଂ ,
ତଦ୍ୱାସନାରହିତଶ୍ଚତୁର୍ଭିଃ କରଣୈଃ ଶବ୍ଦାଦ୍ୟଭାବେଽପି
ବାସନାମୟାଞ୍ଛବ୍ଦାଦୀନ୍ୟଦୋପଲଭତେ ତଦାତ୍ମନଃ ସ୍ୱପ୍ନମ୍ ।
ଚତୁର୍ଦଶକରଣୋପରମାଦ୍ୱିଶେଷବିଜ୍ଞାନାଭାବାଦ୍ୟଦା ତଦାତ୍ମନଃ ସୁଷୁପ୍ତମ୍ ।। ୧ ।।

Not For Commercial Use

ଅବସ୍ଥାତ୍ରୟଭାବାଦ୍-ଭାବସାକ୍ଷୀ ସ୍ୱୟଂ ଭାବାଭାବରହିତଂ ନୈରନ୍ତର୍ୟଂ
ଚୈକ୍ୟଂ ୟଦା ତଦା ତତ୍ତୁରୀୟଂ ଚୈତନ୍ୟମିତ୍ୟୁଚ୍ୟତେଽନ୍ନକାର୍ୟାଣାଂ
ଷଣ୍ଣାଂ କୋଶାନାଂ ସମୂହୋଽନ୍ନମୟଃ କୋଶ ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।
ପ୍ରାଣାଦିଚତୁର୍ଦଶବାୟୁଭେଦା ଅନ୍ନମୟେ କୋଶେ ୟଦା ବର୍ତନ୍ତେ
ତଦା ପ୍ରାଣମୟଃ କୋଶ ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତ ଏତତ୍କୋଶଦ୍ୱୟସଂୟୁକ୍ତୋ
ମନଆଦିଚତୁର୍ଭିଃ କରଣୈରାତ୍ମା ଶବ୍ଦାଦିବିଷୟାନ୍‌ସଂକଲ୍ପାଦିଧର୍ମାନ୍ୟଦା
କରୋତି ତଦା ମନୋମୟଃ କୋଶ ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।
ଏତତ୍କୋଶତ୍ରୟସଂୟୁକ୍ତସ୍ତଦ୍ଗତବିଶେଷାବିଶେଷଜ୍ଞୋ ୟଦାଽବଭାସତେ
ତଦା ବିଜ୍ଞାନମୟଃ କୋଶ ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।
ଏତତ୍କୋଶଚତୁଷ୍ଟୟଂ ସ୍ୱକାରଣାଜ୍ଞାନେ ବଟକଣିକାୟାମିବ ଗୁପ୍ତବଟବୃକ୍ଷୋ
ୟଦା ବର୍ତତେ ତଦାନନ୍ଦମୟକୋଶ ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।
ସୁଖଦୁଃଖବୁଦ୍ଧ୍ୟାଶ୍ରେୟୋ ଦେହାନ୍ତଃ କର୍ତା ୟଦା ତଦେଷ୍ଟବିଷୟେ ବୁଦ୍ଧିଃ
ସୁଖବୁଦ୍ଧିରନିଷ୍ଟବିଷୟେ ବୁଦ୍ଧିର୍ଦୁଃଖବୁଦ୍ଧିଃ ଶବ୍ଦସ୍ପର୍ଶରୂପରସଗନ୍ଧାଃ ସୁଖଦୁଃଖହେତବଃ ।
ପୁଣ୍ୟପାପକର୍ମାନୁସାରୀ ଭୂତ୍ୱା ପ୍ରାପ୍ତଶରୀରସଂଧିୟୋଗଭପ୍ରାପ୍ତଶରୀରସଂୟୋଗମିବ
କୁର୍ବାଣୋ ୟଦା ଦୃଶ୍ୟତେ ତଦୋପହିତତ୍ୱାଜ୍ଜୀବ ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।
ମନଆଦିଶ୍ଚ ପ୍ରାଣାଦିଶ୍ଚ ସତ୍ତ୍ୱାଦିଶ୍ଚେଚ୍ଛାଦିଶ୍ଚ ପୁଣ୍ୟାଦିଶ୍ଚୈତେ ପଞ୍ଚବର୍ଗା
ଇତ୍ୟେତେଷାଂ ପଞ୍ଚବର୍ଗାଣାଂ ଧର୍ମୀ ଭୂତାତ୍ମଜ୍ଞାନାଦୃତେ ନ ବିନଶ୍ୟତି ।
ଆତ୍ମସଂନିଧୌ ନିତ୍ୟତ୍ୱେନ ପ୍ରତୀୟମାନ ଆତ୍ମୋପାଧିର୍ୟସ୍ତଲ୍ଲିଙ୍ଗଂ ଶରୀରଂ
ହୃଦ୍-ଗ୍ରନ୍ଥିରିତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ତତ୍ର ୟତ୍-ପ୍ରକାଶତେ ଚୈତନ୍ୟଂ ସ
କ୍ଷେତ୍ରଜ୍ଞ ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।। ୨।।

Not For Commercial Use

ଜ୍ଞାତୃଜ୍ଞାନଜ୍ଞେୟାନାମାବିର୍ଭାବତିରୋଭାବଜ୍ଞାତା ସ୍ୱୟମେବମାବିର୍ଭାବତିରୋଭାବହୀନଃ

ସ୍ୱୟଂଜ୍ୟୋତିଃ ସ ସାକ୍ଷୀତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ବ୍ରହ୍ମାଦିପିପୀଲିକାପର୍ୟନ୍ତଂ

ସର୍ବପ୍ରାଣିବୁଦ୍ଧିଷ୍ୱବିଶିଷ୍ଟତୟୋପଲଭ୍ୟମାନଃ ସର୍ବପ୍ରାଣିବୁଦ୍ଧିସ୍ଥୋ

ୟଦା ତଦା କୂଟସ୍ଥ ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।

କୂଟସ୍ଥାଦ୍ୟୁପହିତଭେଦାନାଂ ସ୍ୱରୂପଲାଭହେତୁର୍ଭୂତ୍ୱା

ମଣିଗଣସୂତ୍ରମିବ ସର୍ବକ୍ଷେତ୍ରେଷ୍ୱନୁସ୍ୟୂତତ୍ୱେନ ୟଦା ପ୍ରକାଶତ

ଆତ୍ମା ତଦାନ୍ତର୍ୟାମୀତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ସର୍ବାପାଧିବିନିର୍ମୁକ୍ତଃ

ସୁବର୍ଣ୍ଣବଦ୍ୱିଜ୍ଞାନଘନଶ୍ଚିନ୍ମାତ୍ରସ୍ୱରୂପ ଆତ୍ମା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରୋ

ୟଦାଽବଭାସତେ ତଦା ତ୍ୱଂପଦାର୍ଥଃ ପ୍ରତ୍ୟଗାତ୍ମେତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।

ସତ୍ୟଂ ଜ୍ଞାନମନନ୍ତମାନନ୍ଦଂ ବ୍ରହ୍ମ ସତ୍ୟମବିନାଶି

ନାମଦେଶକାଲବସ୍ତୁନିମିତ୍ତେଷୁ ବିନଶ୍ୟସ୍ତୁ ୟନ୍ନ ବିନଶ୍ୟତ୍ୟବିନାଶି

ତତ୍ସତ୍ୟମିତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।

ଜ୍ଞାନମିତ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତିବିନାଶରହିତଂ ଚୈତନ୍ୟଂ ଜ୍ଞାନମିତ୍ୟଭିଧୀୟତେ ।। ୩।।

ଅନନ୍ତଂ ନାମ ମୃଦ୍ୱିକାରେଷୁ ମୃଦିବ ସୁବର୍ଣ୍ଣବିକାରେଷୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣମିବ ତନ୍ତୁକାର୍ୟେଷୁ

ତନ୍ତୁରିବାବ୍ୟକ୍ତାଦିସୃଷ୍ଟିପ୍ରପଞ୍ଚେଷୁ ପୂର୍ବଂ ବ୍ୟାପକଂ ଚୈତନ୍ୟମନନ୍ତମିତ୍ୟୁଚ୍ୟତ

ଆନନ୍ଦୋ ନାମ ସୁଖଚୈତନ୍ୟସ୍ୱରୂପୋଽପରିମିତାନନ୍ଦସମୁଦ୍ରୋଽବଶିଷ୍ଟସୁଖରୂପଶ୍ଚାନନ୍ଦ

ଇତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।

ଏତଦ୍ୱସ୍ତୁଚତୁଷ୍ଟୟଂ ୟସ୍ୟ ଲକ୍ଷଣଂ ଦେଶକାଲବସ୍ତୁନିମିତ୍ତେଷ୍ୱବ୍ୟଭିଚାରି

ସ ତତ୍ପଦାର୍ଥଃ ପରମାତ୍ମା ପରଂ ବ୍ରହ୍ମେତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।

ତ୍ୱଂପଦାର୍ଥାଦୌପାଧିକାତ୍ତତ୍ପଦାର୍ଥାଦୌପାଧିକାଦ୍ୱିଲକ୍ଷଣ ଆକାଶବତ୍ସର୍ବଗତଃ ସୂକ୍ଷ୍ମଃ କେବଲଃ

ସତ୍ତାମାତ୍ରୋଽସିପଦାର୍ଥଃ ସ୍ୱୟଂଜ୍ୟୋତିରାତ୍ମେତ୍ୟୁଚ୍ୟତେଽତତ୍ପଦାର୍ଥଶ୍ଚାତ୍ମେତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।

ଅନାଦିରନ୍ତର୍ବତ୍ନୀ ପ୍ରମାଣାପ୍ରମାଣସାଧାରଣା ନ ସତୀ ନାସତୀ ନ ସଦସତୀ

ସ୍ୱୟମବିକାରାଦ୍ୱିକାରହେତୌ ନିରୂପ୍ୟମାଣେଽସତୀ ।

ଅନିରୂପ୍ୟମାଣେ ସତୀ ଲକ୍ଷଣଶୂନ୍ୟା ସା ମାୟେତ୍ୟୁଚ୍ୟତେ ।। ୪।।

Not For Commercial Use

ଓଁ ସହ ନାବବତୁ । ସହ ନୌ ଭୁନକ୍ତୁ । ସହ ବୀର୍ୟଂ କରବାବହୈ ।
ତେଜସ୍ୱିନାବଧୀତମସ୍ତୁ ମା ବିଦ୍ୱିଷାବହୈ ।।
ଓଁ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।।

।। ଇତି ସର୍ବସାରୋପନିଷତ୍ସମାପ୍ତା ।।

Not For Commercial Use